

[Niels Hølvæg Petersen.]

økonomisk demokrati og påbegynde arbejds giverbidragsopsamlingen i denne samling. I 1974-75 fremsætter den forslag om en form for tillægspensionering, således at arbejdsgiverne — og altså især de små arbejdsgivere — må regne med inden for de næste få år at skulle yde to slags bidrag. Hvis det er en forkert opfattelse, hvis regeringen har afskåret sig fra at fremsætte forslag om tillægspensionering, så synes jeg, det er en nyhed, og så vil jeg meget gerne have det bekræftet her. I modsat fald er der tale om, at regeringen planlægger indførelse af to forskellige former for bidrag i løbet af ganske kort tid.

Lad os dernæst se på spørgsmålet om produktivitetsstigning. Jeg vil ikke udelukke, at produktiviteten kan stige, den stiger jo fra år til år i forvejen; derimod tror jeg nok, jeg vil udelukke, at den kan stige ekstra 1/2 pct. hvert år som følge af gennemførelse af dette forslag. Vi kunne da prøve at se på, hvorledes det forholder sig i nogle af de virksomheder, som har de mest demokratiske ledelsesformer. Hvorledes forholder produktivitsudviklingen sig f. eks. i den offentlige sektor? Ja, regeringens egen budgetredegørelse siger om det, at hvor der er tale om produktivitsforbedringer i den offentlige sektor, har de karakter af standardforbedringer for de offentligt ansatte. Det er ikke mig, der siger det, det er regeringen i dens egen budgetredegørelse fra november. Derfor har jeg lidt svært ved at forstå den produktivitsstigning, der pludselig på mirakuløs vis skulle indtræffe i virksomheder, der skal indbetale bidrag.

Arbejdsministeren sagde, at han i min tale fandt anledning til at tro, at der kunne komme noget positivt ud af forslaget. Det er en misforståelse af, hvad jeg sagde. Jeg sagde ikke, at der skulle komme noget positivt ud af regeringens forslag. Det bliver svært. Jeg sagde, der bør komme noget positivt ud af diskussionen om økonomisk demokrati, og det er en noget anden sag.

Finansministeren var inde på en række betragtninger af mere teoretisk karakter om, hvorledes værdierne i vort samfund skabes. Jeg er ikke uenig med finansministeren i, at de skabes i virksomhederne i et samspil mellem ledelse og ansatte og den investerede kapital. Det er jeg helt enig med

finansministeren i, det er sådan set det, diskussionen drejer sig om. Vi har sagt tydeligt i vores forslag, at vi mener, de ansatte har krav på at få en andel i de værdier, der skabes i virksomheden i dette samspil. Jeg kan ikke lade være med at anføre over for finansministeren: hvis man nu fastholder det synspunkt, at det er kernen i diskussionen om det økonomiske demokrati, hvorfor skal vi så have den store fondsopbygning, hvorfor skal vi så have de offentligt ansatte inddraget i dette? Den argumentation, finansministeren her fremførte, var absolut intet argument for denne fondsopbygning og for de offentligt ansattes inddragelse under ordningen.

Ikke fordi de offentligt ansatte ikke udfører nyttigt arbejde. Det gør de. Vi har jo selv været med til at bevilge utalte millioner af kroner, for at offentligt ansatte kan udføre nyttigt arbejde, det er ikke det, det drejer sig om, det er vi med til hvert år. Det drejer sig om, hvorvidt dette har noget at gøre med den værditilvækst, der sker, som finansministeren rigtigt skildrede det, i et samspil mellem de ansatte, ledelsen og kapitalen.

Finansministeren nævnte, at bondefrigørelsen i sin tid, husmandsbevægelsen, andelsbevægelsen, det var jo også økonomisk demokrati. Ja, det var det, det var økonomisk demokrati. Hvad var betegnende for det? Det var for det første, at det var et angreb på bestående rettigheder og privilegier. Men det var også betegnende for det, at det netop knyttede an til den enkeltes personlige forståelse og interesse for sagen. Det var noget, der blev sat i stand, og som groede nedefra. Man gik ikke den vej — som ville være den nærmeste parallel til det, regeringen foreslår nu — at man lavede kollektivt landbrug, at man overtog godserne og gjorde dem til kollektivt landbrug, kollektivt ledet og med kollektiv indflydelse. Havde vi gjort det, havde vi ikke haft den lykkelige udvikling i dansk landbrug, som vi har haft. Nej, vi gjorde det, at vi udstykkede dem og opnåede en direkte tilknytning til den enkelte, lod ham forstå sammenhængen og udnyttede den menneskelige produktionsfaktor, som hr. Erik Andersen (Fr. borg amt) rigtigt omtalte det. Det var det, man gjorde både i andelsbevægelsen og i udstykningsbevægelsen, og baggrunden for